

حبیب‌الله فاضلی استاد دانشگاه تهران در گفت‌وگو با سالنامه ایران:

تکر قدرت مهم‌ترین آسیب نظام تصمیم‌گیری است

دقیق از موقعیتی که در آن قرار داریم ارائه دهد، راه‌های برون‌رفت از آنها را نیز ارائه داد. البته که استاد علوم سیاسی دانشگاه تهران از دادن یا نمایش هرگونه ایده‌آلی خودداری کرد. وی حتی از بیان اینکه بهترین وضعیت ما چیست هم اجتناب کرد. او صرفاً چند راهکار مشخص و اجرایی و البته عملیاتی ارائه داد که در صورت اجرای آنها می‌توان امید داشت وضع اندکی بهتر شود. تمرکز ساختار تصمیم‌گیری در حوزه سیاسی و اصلاح مالیه عمومی دولت، یعنی انضباط بخشی مالی به همه بخش‌های کشور از جمله راهکارهای مشخص اوست.

باید قدری پای خود را روی زمین سفت واقعیت بگذاریم. یعنی به جای پرداختن به مسائل ایران از یک نگاه کلان، یا مثلاً از منظر نظری یا از نگاهی تاریخی، به این فکر کنیم که در حوزه‌های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی، ایران امروز چه وضعیتی دارد. این تصویری است که حبیب‌الله فاضلی استاد علوم سیاسی دانشگاه تهران در گفت‌وگو با سالنامه ایران ترسیم کرد. حبیب‌الله فاضلی پس از بیان شاخص‌های مختلف وضعیت امروز ایران که می‌تواند تصویری

علی عوض خواه
روزنامه‌نگار

شکلی از آن رقابت‌های سیاسی در ایران هم تحقق یابد. منظور از بیان این سخن این است که رقابت رادیکال در ایران جدی‌تر از آن است که بشود انتظار داشت به همگرایی یا یکدستی ساختار منجر شود. در کنار همه اینها، در یک یا دو دهه‌ای که گذشت، هر چند سال یک بار شاهد وقوع جنبش‌های اعتراضی در ایران بوده ایم، این امر نشان می‌دهد جامعه ایران از نظر سیاسی یک جامعه هوشیار سیاسی است و به دلایل مختلفی از جمله تحولات پرشتاب یکصد سال گذشته، جامعه ایران از جهت سیاسی بسیار جامعه آگاهی است. مسأله دیگری که با استفاده از آن می‌توان وضعیت ایران امروز را توصیف کرد، یعنی شرایطی که اکنون ما و ایران در آن قرار داریم، گرایش‌های ملی‌گرایانه است.

چقدر از این ظرفیت‌ها استفاده شده یا در جهت توسعه کشور از آنها استفاده شده است، موضوع دیگری است، اما خود متن قانون اساسی که در سال ۵۸ نوشته و در سال ۶۸ بازنگری شد، به عنوان یک متن مادر، ظرفیت‌های قابل توجهی دارد. یک شاخص سیاسی دیگر رقابت سیاسی بسیار جدی و گاه تند و افراطی بین گروه‌های سیاسی است. یک دلیل اینکه چرا این رقابت‌ها تا این اندازه تند و افراطی است، شاید با اسطوره‌ها بتوان فهمیدش، که گفته می‌شد اگر در چشم دشمنت یا رقیبت زیاد نگاه کنی یا خیره شوی، خود شما هم روحیه دشمنت را پیدا می‌کنید. از این منظر، چه بسا خیره شدن ما به نظام سیاسی آمریکا و نوع رقابتی که در آن نظام سیاسی وجود دارد، باعث شده است که

◀ مسأله‌ای که می‌خواهیم به بحث بگذاریم این است که ایران ۱۴۰۴ و ایران ایده‌آلی که می‌خواهیم باشد، باید به چه صورت باشد؟ به نظر می‌رسد لازمه دانستن درباره ایران آینده، این است که اول بدانیم در چه وضعیتی هستیم و علاوه بر آن ابزارها و امکانات ما برای برون‌رفت از این شرایط چه چیزهایی است؟ شما امروز ایران را در چه وضعیتی می‌بینید؟ ما کشوری با مختصات جغرافیایی، سرزمینی و اقتصادی خاص خودمان هستیم. از جهت سیاسی، امروز یک دولت انتخابی سر کار است. انقلاب اسلامی هم یک انقلاب مردمی بود که تردیدی در آن وجود ندارد. از سوی دیگر، قانون اساسی ظرفیت‌هایی دارد که فی‌النتفسه ظرفیت‌های سیاسی و اقتصادی قابل توجهی است. اما اینکه